

**STATENS HAANDVERKS-
OG KUNSTINDUSTRISKOLE
I KRISTIANIA**

**AARSBERETNING
FOR SKOLEAARET 1916—1917**

MORTEN JOHANSENS BOKTRYKKERI :: KRISTIANIA 1917

Skole-efterretninger

for skoleaaret 1916—1917.

Skolens overbestyrelse: *Kirkedepartementet.*

Skolens forstanderskap:

Formand: skolens direktør.

Valgt av Kirkedepartementet:

Prytz, Torolf, arkitekt, fra $\frac{1}{10}$ 1904.

Due, Olaf, arkitekt, fra $\frac{14}{1}$ 1911.

Valgt av Kristiania kommune:

Davidsen, Halfdan, dekorationsmaler, fra høsten 1910.

Martins, Oluf A., fabrikant, fra høsten 1912.

Skolens direktør: *Bull, Henrik, arkitekt, f. 1864, a. $\frac{1}{9}$ 1912.*

Overlærere:

Petersen, Harald, maler, f. 1850, a. 1884, (1873). Frihaandsklasse I.

Peters, Wilhelm Otto, maler, f. 1851, a. 1884. Dekorativt maleri (akvarellklassen).

Nordhagen, Johan, litograf og raderer, f. 1856, a. 1899. Raderklassen.

Horn, Fin, arkitekt, f. 1861, a. 1899. Konstruktionsklassen.

Utne, Lars, billedhugger, f. 1862, a. 1912 (1898). Modellerklassen.

Nielsen, Eivind, maler, f. 1864, a. 1912 (1890). 3dje frihaandsklasse.

Eiebakke, August, maler, f. 1868, a. 1912 (1910). 2den frihaandsklasse.

Stray, Asmund G., dekorationsmaler, f. 1850, a. 1912. 1ste ornamentklasse.

Wold-Torne, Oluf, maler, f. 1867, a. 1912. Klasse for komposition av flatornament og stilisering av planter.

Prytz, J. Tostrup, guldsmed, f. 1886, a. 1914. Fagklassen for finere metalarbeide.

Wilberg, Theodor Ludvig, dekorationsmaler, f. 1859, a. 1912. Dekorationsmalerklassen.

Stein, Ole E., arkitekt, f. 1867, a. 1912. 2den ornamentklasse.

Lærere i dagskolen:

Bull, Henrik, arkitekt. Haandverksklasse 1.

Lærere i aftenskolen:

Klingenberg, K. S., kaptein, a. 1902. Konstruktionsklassen.

Colban, Severin, interiørarkitekt, a. 1915. Haandverksklasse I.

Hjerlow, Ragnvald Amandus, maler, f. 1863, a. 1912 (1908). 2den frihaandsklasse.

Dahl, Einar Bernhard, ciselør, f. 1876, a. 1912. Ciselørklassen.

Syversen, Anton Theodor, billedskjærer, f. 1870, a. 1912. Dekupørklassen.

Mayer, Gottfried, billedhugger, f. 1868, a. 1912. Ornamentmodellerklassen.

Ødegaard, Hans, maler, f. 1876, a. 1912. 3dje frihaandsklasse.

Gleditsch, Eivind, arkitekt, f. 1885, a. 1913. Bygningsklassen.

Timelærere:

A. I den almindelige dag- og aftenskole:

I konstruktionstegning: arkitekt *Nils Reiersen* (dagskolen).

I frihaandstegning: tegnelærer *Johan Sirnes* (frihaandsklasse I. Dagskolen) og raderer *Alfred Hammarbæk* (frihaandsklasse I. Aftenskolen).

B. I den 3-aarige aftenskole:

- [frihaandstegning: tegnelærerne *Johan Sirnes*, *Hans G. Moe*
og dekorationsmaler *Wilh. Krogh-Fladmark*.
- [konstruktionstegning: ingeniør *Sigv. Jordfald*, kaptein
N. Ruud, kaptein *H. Løken* og ingeniør *Einar Olafsen*.
- [regning: kand. *Fr. Bugge*.
- [utmaalingslære: ingeniør *Nils Jacobsen*.
- [norsk: cand. filos. *Søren S. Marstrander*.
- [regnskapsførsel: bankfuldmægtig *V. Tschudi* ¹⁾.
- [fagtegning for skræddere: skrædder *N. Mittet*.
- [materiallære: ingeniør *Trygve Stansberg*.

Skolens sekretær: *Munthe*, Inger, a. 1915.

— **kasserer:** *Theiste*, I. K. F. S., bureauchef, a. 1893.

— **bibliotekar:** *Krogvik*, Anders, cand. filos., f. 1880,
a. 1909.

Assistent: *Waldal*, M., a. 1909.

— **vagtmester:** *Østre*, Ellef, a. 1908.

— **varmemester:** *Nielsen*, J., a. 1903.

Dagskolen

begyndte den 15de september 1916 og sluttet den 15de mai 1917.

Undervisningen fandt sted:

I frihaandsklasse I og II og ornamen.klasse II kl. 9
til 11³/₄ form.

I konstruktionsklsssen og ornamentklasse I kl. 12—2¹/₂
eftermiddag.

I de øvrige klasser tegnedes der hele formiddagen fra
kl. 9.

Antallet av elever ved dagskolen var 247, av hvilke
158 samtidig besøkte flere discipliner.

---

¹⁾ Fra ¹/₁ 1917 overtok bankassistent *John Lahlum* stillingen som
lærer i regnskapsførsel.

Besøket i de forskjellige dagklasser sees av bilag 1. Av dagelevene var 158 kvinder.

25 elever hadde friplads. Elevenes livsstilling vil sees av bilag 3. Bilag 6 viser antallet av elever ved dagskolen, fordelt efter fødselssteder.

Fra 12te februar til utgangen av mars blev paa grund av brændselsnøden kun ca. $\frac{1}{3}$ av skolens lokaler opvarmet. Undervisningen maatte derfor i denne tid indstilles i følgende klasser: modellerklasse II, dekorationsmalerklasse II, rader- og litografklassen samt delvis i frihaandsklasse III.

Aftenskolen

begyndte den 15de september 1916 og sluttet den 15de mai 1917. Undervisningen foregik fra kl. 6—8 aften.

Antallet av elever i den *almindelige aftenskole* var 401. Av aftenelevene var 116 kvinder.

Frekvensen til de forskjellige aftenklasser sees av bilag 2.

8 elever hadde friplads. Elevenes livsstilling vil sees av bilag 4.

Paa grund av brændselsnøden maatte følgende klasser i den almindelige aftenskole foreløbig slutte den 12te februar: frihaandsklasse I, II og III, konstruktionsklasserne, modellerklasse II, dekorationsmalerklasse II, haandverksklasse II, raderklassen og deкупørklassen. I de øvrige klasser, der holdtes gaaende for den 3-aarige aftenskoles elever, men i mindre lokaler, skaffet man i størst mulig utstrækning plass for elever av den almindelige aftenskole.

I sidste halvdel av mars og begyndelsen av april kunde undervisningen litt efter hvert gjenoptas i alle klasser.

I den 3-aarige *aftenskole for læregutter* var alle klasser igang. Elevantallet var tilsammen 264. Bilag 5 viser antallet av elever, fordelt efter fag.

Til optagelse i 1ste klasse meldte der sig 146 læregutter, hvorav 114 bestod optagelsesprøven i norsk og

regning. 5 elever blev optat paa prøve. Desuten meldte der sig fra foregaaende aar 7 elever, som ikke havde bestaaet opflytningseksamen til 2den klasse.

Som hospiterende elever i frihaandstegning og konstruktion optoges 9 elever fra den kvindelige skole for skræddersøm.

1ste klasse begyndte saaledes med 126 faste elever og 9 hospitanter. 20 elever sluttet i aarets løp. Til opflytningseksamen mødte 103 elever, der underkastet sig prøve i alle fag og 87 av disse bestod eksamen. 2 var sykmeldt, 1 elev blev forhindret i at møde paa grund av eksersis.

Av de 76 elever som i 1915—1916 havde bestaaet opflytningseksamen i 1ste klasse, meldte der sig 69 til optagelse i 2den klasse. Desuten meldte der sig 4 elever, som havde gennemgaaet 1ste klasse av 3-aarig aftenskole andetsted, og 5 elever som foregaaende aar ikke havde bestaaet opflytningseksamen til 3dje klasse. 1 elev blev optat som hospitant i tegning.

2den klasse begyndte saaledes med 79 elever. 18 elever sluttet i aarets løp. Av disse sluttet 4 i haandverkslæren og gik over i andre fag. 1 elev maatte paa grund av sygdom overflyttes til den almindelige aftenskole. 4 elever møtte ikke til eksamen. 3 elever strøk.

Av de 50 elever som i 1915—1916 bestod opflytningseksamen i 2den klasse, meldte 48 sig til optagelse i 3dje klasse. Desuten meldte der sig 1 elev, som paa grund av sygdom var forhindret i at fuldføre eksamen foregaaende aar. 1 elev blev optat som hospitant i tegning. I aarets løp sluttet 7 elever. 2 elever fuldførte ikke eksamen. 1 elev strøk.

Foredrag.

Perspektiv.

Foredrag over perspektiv i forbindelse med undervisning i perspektivtegning har i skoleaaret været holdt av

overlærer *H. Petersen* 3 ganger ukentlig i eftermiddags-
timene fra kl. 4—6.

Anatomi.

Foredrag over anatomi har av overlærer *Eivind Nielsen*
i likhet med foregaaende aar været avholdt høsten 1916 i
eftermiddagstimen fra kl. 4—6. Ialt 40 timer.

Studier i Norsk Folkemuseum.

Fra februar maaned blev undervisningen i haandverks-
klasse I, haandverksklasse II og dekorationsmalerklasse I
delvis henlagt til Norsk Folkemuseum, Bygdø, hvor elevene
hadde anledning til at ta studier under ledelse av sine lærere.

Elevkonkurrancer.

Kristiania Haandverks- og Industriforening har i skole-
aaret blandt elevene i skolens fagklasser foranstaltet 2 kon-
kurrancer om tegninger, der kan egne sig til utførelse som
gevinster for Foreningens lotteri. For det bedste utkast
inden hvert fag uddeltes en præmie paa kr. 30.00. 23 ut-
kast blev desuten indkjøpt av foreningen.

1ste konkurrence fandt sted i januar 1917.

Følgende opgaver blev git:

Guldsmedklassen: Tegning til frugtfat i sølv.

Haandverksklasse I: Tegning til chatol eller dragkiste.

Haandverksklasse II: Tegning til bibelbind.

Dekorationsmalerklasserne: Vægmønster til spisestue.

64 utkast indleveredes til konkurrencen, som havde føl-
gende resultat:

Præmierte utkast:

1. Guldsmedklassen: nr. 14. Uten motto. Trygve Johs.
Larsen.
2. Haandverksklasse I: nr. 3. Motto »anno 1917«. Gerd
Heiberg.

3. Haandverksklasse II: nr. 17. Motto »Fars bibel«. Ingrid Høntorp.
4. Dekorationsmalerklasserne: nr. 21. Uten motto. Gunnar Wang.

Indkjøpte utkast:

Guldsmedklassen.

Nr. 13.	Uten motto.	Wilh. Schultze.
» 5.	» —	John Hoel.

Haandverksklasse I.

Nr. 5.	Motto »Erindring«.	Andreas Aasheim.
» 1.	» »Gudbrandsdalsstil«.	Per Haugen.
» 2.	» »Kjellang«.	Jørgen Kildahl.

Haandverksklasse II.

Nr. 2.	Motto »Bibel nr. 40«.	Erling Olsen.
» 10.	» »La Croix«.	Kriss Samsing.

Dekorationsmalerklasserne.

Nr. 3.	Motto »Lun væg«.	Dagny Jensen.
» 23.	Uten motto.	Gunnar Wang.
» 20.	» —	— —
» 24.	» —	Reidar Dehle.

2den konkurranse fandt sted i april 1917 med følgende opgaver:

Guldsmedklassen: Tegning til kobberbret til tebord.

Haandverksklasse I: Tegning til bokskap.

Haandverksklasse II: Tegning til glasmaleri til beboelsesleilighet.

Dekorationsmalerklasserne: Tegning til ovnskjærm.

47 utkast blev indlevert. Følgende arbeider blev præmiert og indkjøpt:

Præmierte utkast:

1. Guldsmedklassen: Motto »Træ«. Arthur Andersen.
2. Haandverksklasse I: Motto »Nipon«. Gerd Heiberg.

3. Haandverksklasse II: Motto »Apefamilie«. Dagny Jensen.
4. Dekorationsmalerklasserne: Motto »Vævnad«. Kriss Samsing.

Indkjøpte utkast:

Guldsmedklassen.

Motto »Moskva«.	John Hoel.
» »8 felter«.	Trygve Johs. Larsen.

Haandverksklasse I.

Motto »Mahogany«.	Andreas Aasheim.
» »L' Espoir«.	Lilian Smith.
» »Birketræ«.	Hjalmar Olsen.
» »If you like it«.	Gerd Heiberg.

Haandverksklasse II.

Motto »Vaat jord«.	Ingrid Høntorp.
» »Folkevisse«.	Kriss Samsing.

Dekorationsmalerklasserne.

Motto »Jern«.	Karl Bilgrei.
» »Flakkende lys«.	Ingrid Høntorp.
» »To fugle«.	Olav A. Larsen.
» »Ornamentik«.	Peter Simonsen.

Den aarlige utstilling av eleverbeider

fantt sted den 19de, 20de og 21de mai 1917.

Skolens bibliotek

har været holdt aapent i skoleaaret hver dag undtagen lørdag i timene fra 11 form. til 3 em. og fra 5—9 aften.

Lærerstipendier.

Det bevilgede beløb kr. 1000.00 blev av økonomiske grunde inddraget av departementet.

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen, der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil. I dette øiemed var for budgetterminen bevilget kr. 2000.00, der uddeltes i stipendier paa kr. 400.00 til snekkerlærlingerne Ansgar L. Evensen og Andreas Aasheim og til bokbinderlærling Ragnvald Wolstenhaupt og i stipendier paa kr. 200.00 til dekorationsmalerne Gunnar Wang og Arne Fjogstad, guldsmed Wilhelm Schultze og ciselør John Ludvig Hoel.

Horns legat.

Legatkapitalen utgjør kr. 2000.00. De aarlige renter skal efter statuttene utdeles som præmier til skolens bedste elever blandt haandverkslærlinger eller svender.

Renterne for avvikte budgetaar anvendtes til præmie for følgende elever av den 3-aarige aftenskole: bokbinderlærling Alf Ørenberg, tapetsererlærling John Løvaas, malerlærling Ivar Wold, bygningssnekkerlærling Gustav Söderblom og elev av haandverksklasse I møbelsnekker John Jacobsen.

Johan Finnes legat.

Legattet er tillagt skolen og bestyres av Kirkedepartementets chef i forbindelse med skolens forstanderskap. Legatets kapital utgjør for tiden ca. kr. 81 000,00. De aarlige renter skal hvert aar paa testators fødselsdag, den 26de oktober, utdeles til værdige, trængende norske kunstnere

— malere, litografer og kunstnere som med disse kan sættes i klasse — til befordring av deres studium i *fødelandet*.

Av renterne for avvikte budgetaar uddeltes stipendier paa kr. 400.00 til malerne Sverre A. Hennum, Kristian Oppegaard, Tidemand Gjørud, Mikael Hoel, Thyge Mathiassen, raderer Alfred Hammarbæck, litograf Alfred Oster og tegner Halfdan Arneberg samt paa kr. 300.00 til maleren Torstein Rusdal.

Skolen har i den forløpne budgettermin (1ste juli 1916 til 30te juni 1917) ifølge kassererens regnskap hat følgende indtægter og udgifter:

Indtægter:

1. Beholdning fra forrige regnskap	kr. 6 261.79
2. Skolepenger..... »	7 993.00
3. Refusion av Kristiania kunstindustrimu- seum for utlæg til opvarmning og varme- mesterens løn	» 6 287.73
4. Renter i Kristiania Bank og Kreditkasse. »	99.39
5. Kristiania kommunes bidrag	» 45 543.68
6. Statens tilskud	» 57 000.00

Kr. 123 185.59

Utgifter:

1. a) Faste lønninger.....	kr. 51 820.40
b) Alderstillæg..... »	7 537.50
c) Timeundervisning	» 11 319.75
	————— kr. 70 677.65
2. Biblioteket..... »	1 060.78
3. Fripladser	» 829.00

Overføres kr. 72 567.43

	Overført kr.	72 567.43
4. Stipendier:		
a) for direktør og lærere .. kr.		
b) » elever..... »	2 025.00	
	»	2 025.00
5. Inventar og samlinger..... »		4 577.66
6. Lys og brænde:		
a) Lys ..... kr.	2 348.19	
b) Brænde		
1) i forening med museet		
kr.	17 213.20	
2) for skolens		
egen regn. »	6 169.92	
	»	23 383.12
	»	25 731.31
7. Udgifter ved bygningen:		
a) Ordinært ..... kr.	2 598.32	
b) Ekstraordinært ..... »	2 013.39	
	»	4 611.71
8. Blandede og tilfældige udgifter:		
a) Kontor- og tilfældige ut-		
gifter..... kr.	3 295.88	
b) Renhold..... »	2 888.61	
c) Levende model..... »	369.80	
d) Trykning m. v..... »	786.04	
	»	7 340.33
		Kr. 116 853.44
9. Beholdning pr. 30te juni 1917..... »		6 332.15
		Kr. 123 185.59

Kristiania i september 1917.

H. Bull.

Bilag 1.

Tabel over elevantallet i dagskolens klasser ved utgangen av hver maaned i skoleaaret.^{*)}

	15de—30te Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Febr.	Mars	April
Frihaandsklasse I	60	55	46	40	52	—	28	23
do. II	15	17	19	19	11	15	19	12
do. III	24	26	35	34	36	18	20	24
Konstruktionsklassen	53	51	54	48	48	47	40	33
Ornamentklasse I	22	27	29	28	32	34	28	26
do. II	23	26	30	29	30	31	32	32
Modellerklassen	6	11	14	12	12	—	—	5
Haandverksklasse I	9	9	10	11	15	19	17	17
do. II (flateornament)	12	13	13	13	14	13	13	13
Dekorationsmalerklasse I	2	7	8	12	18	18	18	13
do. II (akvarellklassen) ..	7	10	11	11	18	—	—	8
Rader- og litografiklassen	14	23	23	24	20	—	2	16
Guldsmedklassen	1	1	1	3	4	5	5	5

^{*)} I mai er elevantallet ikke opgit, da elevene i de fleste klasser slutter til forskjellig tid, eftersom deres arbeider blir færdige.

Bilag 2.

Tabel over elevantallet i aftenskoleklasser ved udgangen af hver måned i skoleaaret.

	15de—30de Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Mars	April
Frihaandsklasse I	36	50	61	57	54	—	42	42
do. II	50	54	52	45	44	—	—	11
do. III	25	46	47	55	60	8	8	29
Konstruktionsklassen	18	27	30	30	32	—	19	19
Ornamentklasse I	24	30	33	31	33	32	29	27
do. II	20	22	23	22	20	17	17	16
Modellerklassene	6	8	8	7	10	—	7	11
Bygningsklassen	48	51	50	49	55	34	18	55
Haandverksklasse I	37	37	36	33	30	34	33	32
do. II	10	11	11	11	15	2	10	14
Dekorationsmalerklasse I	13	17	19	19	20	20	17	16
do. II (akvarellklassen).	9	7	8	8	7	—	—	4
Rader- og litografiklassen	9	14	15	14	12	—	1	7
Guldsmedklassen	14	15	15	14	13	13	13	13
Ciselørklassen	6	10	13	14	16	15	14	14
Dekupørklassen	—	1	2	2	2	—	—	2

Bilag 3.

Tabel over dagskoleelevernes livsstilling.

Billedhuggere	1
Bokbindere.....	1
Boktrykkere	1
Bygningshaandverkere	4
Dekupører	1
Guldsmeder, gravører og ciselører	4
Gymnasiaster	1
Ingeniører	1
Kontorister	1
Kunstmalere	26
Kunstsmeder	1
Kunstvæversker	1
Litografer og raderere	8
Lærere og lærerinder	7
Malere	23
Militære	1
Modellører	2
Snekkere	9
Studenter	1
Tegnere (herunder møbel- og tekstil- tegnere)	79
Tressere	1
Ubestemte { mænd	7
{ kvinder	66

Tilsammen 247

Bilag 4.

Tabel over aftenskoleelevenes livsstilling.

Den almindelige aftenskole.

Billedhuggere	1
Billedskjærere og træskjærere	3
Bokbindere	2
Bygningshaandverkere	31
Cicelører	10
Dekupører	1
Emaljører	2
Forgyldere	1
Fotografer og retouchører	1
Gartnere	2
Gravører	4
Guldsmeder	11
Hjulmakere	1
Kemigrafer	1
Kontorister	11
Korpusarbeidere	2
Kunstmalere	35
Litografer og raderere	6
Lærere og lærerinder	12
Malere	52
Marmorslipere	1
Mekanikere	2
Metalarbeidere	1
Militære	2
Skoleelever	9
Skomakere	3
Smeder	1
Snekkere	34
Stolmakere	1

	Overført	243
Studenter (deribl. realstuderende).....		23
Tapetserere og salmakere		2
Tegnere (herunder møbel- og tekstil- tegnere).....		79
Teknikere		2
Trykkere		2
Volontører		3
Andre erhverv		4
Ubestemte { mænd		11
kvinder		32

Tilsammen 401

Bilag 5.

**Tabel over elevene i den 3-aarige aftenscole
for læregutter, fordelt efter fag.**

Billedskjærere	4
Blikkenslagere	13
Bokbindere	6
Bygningshaandverkere	33
Ciselører	9
Emaljører	1
Glasmestre	3
Gravører	12
Guldsmeder	14
Hjulmakere	1
Kemigrafer	5
Korpusarbeidere	3
Kunstsmede	2
Kurvmakere	4
Litografer	6
Malere	36
Retouchører	2
Skomakere	4
Skræddere	27
Snekkere	53
Stenhuggere	1
Sølvarbeidere	5
Tapetserere	16
Trykkere	4

Tilsammen 264

Bilag 6.

Tabel over elever ved dagskolen, fordelt efter fødselssteder.

Aalesund.....	1
Akershus amt	13
Arendal.....	1
Bergen.....	9
Bodø.....	2
Bratsberg amt	2
Brevik.....	1
Buskerud amt	3
Drammen.....	7
Farsund.....	1
Finmarken.....	1
Fredrikshald.....	4
Fredriksstad	4
Grimstad.....	1
Hamar.....	2
Haugesund.....	3
Hedemarkens amt.....	6
Jarlsberg og Larviks amt	1
Kristiania	106
Kristians amt.....	8
Kristiansand.....	1
Kristiansund.....	1
Larvik.....	2
Lillehammer.....	3
Lister og Mandals amt	2
Moss.....	2
Narvik.....	1
Nedenes amt.....	1

Overføres 189

Overført 189

Nordlands amt	9
Nordre Bergenhus amt	4
Risør	2
Sarpsborg	3
Smaalenenes amt	6
Stavanger	7
Stenkjær	1
Søndre Bergenhus amt	2
Søndre Trondhjems amt	2
Tromsø	3
Trondhem	4
Tønsberg	2

Amerika	5
Australien	1
Danmark	2
England	1
Frankrige	1
Island	1
Rusland	1
Tyskland	1

Tilsammen 247

Bilag 7.
Statutter og undervisningsplaner
for
Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania.

Statutter.

§ 1.

Skolens formaal.

Haandverks- og Kunstindustriskolen i Kristiania har til formaal at utdanne mænd og kvinder for haandverk og kunstindustri samt lærere og lærerinder i tegning ved undervisning i:

1. Frihaandstegning.
2. Konstruktionstegning.
3. Ornamentlære.
4. Modellering.
5. Grafisk kunst.
6. Dekorativt maleri.
7. Fagtegning med tilhørende undervisning for haandverkere.
8. do. for kunstindustri (i metal, træ, glas, keramik og tekstilarbeide).
9. Praktiske kurser for kunstindustri.
10. do. = fototeknik.
11. do. = lærere og lærerinder i tegning.

Desuten meddeles undervisning i:

Norsk.
Regning.
Materiallære.
Regnskapsførsel.

§ 2.

Skolens ordning.

Skolen omfatter:

1. 3-aarige aftenskoler for haandverkere og fabrikarbeidere.
2. 2-aarig dagskole for forskjellige grupper av haandverkere.
3. 1-aarig kunstindustriskole med dagundervisning.
4. Kurser til utdannelse av lærere i tegning.

5. Skolen byder desuten baade i aften- og dagskolen veiledning i de i § 1 anførte fag 1—10, saavidt skolens forhold tillater det.

Foruten den ordinære dag- og aftenundervisning kan skolen med Kirkedepartementets samtykke la avholde særlige undervisningskurser, saafremt dertil er git bevilgning.

§ 3.

Skolens undervisningstid.

Skolens regulære undervisning, der foregaar saavel om dagen som om aftenen, finder sted 8 maaneder av aaret fra 15de september til 15de mai med ca. 14 dages ferie ved jul, 8 dage ved paaske og 4 dage ved pinse.

§ 4.

Elevers optagelse og forhold.

Ingen optages i aften skolen før det fyldte 14de aar, i dagskolen 16de aar. Fra den sidste bestemmelse kan dog av skolens direktør dispenseres under særegne omstændigheter.

Om en optagelsesprøve skal kræves og i tilfælde dennes ordning, bestemmes ved undervisningsplanen for de forskjellige avdelinger av skolen.

Enhver elev erholder et av skolens direktør underskrevet adgangstegn, der forevises læreren i vedkommende klasse.

Elevene har at følge skolens disiplinærreglement, der utfærdiges av direktøren med Kirke- og Undervisningsdepartementets approbation.

§ 5.

Hospiterende elever.

Saafremt det kan ske uten ulempe for skolens arbeide og uten at bevirke eller bidrage til klassesdeling, kan i den 2-aarige dagskole, den 1-aarige kunstindustriskole og den 3-aarige aften skole optages hospiterende elever i enkelte fag. Hospiterende elever maa i tilfælde staa tilbake for elever som følger den planmæssige undervisning.

Hospiterende elever i den 2-aarige dagskole gruppe A, B og C maa ha fyldt 18 aar for at kunne delta i fagundervisningen.

§ 6.

Elevenes opflytning og skolens vidnesbyrd.

Opflytning fra en lavere til en højere klasse finder sted, naar eleven viser sig at være i besiddelse av de færdigheder og kundskaper, der fornødiges, for at han kan følge undervisningen i den højere klasse.

Bedømmelsen av elevarbeidene skal finde sted av læreren i den klasse, hvor eleven har nydt undervisning, i forening med læreren i den klasse, hvortil han opflyttes. Skolens direktør kan naarsomhelst la sig de omhandlede arbeider forevise og i tilfælde av dissens avgjøre, om eleven skal opflyttes eller ei.

Avgangsvidnesbyrd meddeles kun den, der har bestaaet samtlige for hans fag bestemte prøver. Hospitanter meddeles attest for de fag, hvori de har deltatt.

§ 7.

Skolepenger.

Enhver elev har at erlægge forskudsvis de skolepenger, som til enhver tid av Kirke- og Undervisningsdepartementet er bestemt.

Efter derom indgit ansøgning kan trængende elever, som dertil maatte findes værdige, erholde friplads. Fripladser bevilges i det længste for et skoleaar ad gangen, ved hvis utløp fornyet ansøgning maa indsendes. For nyoptagne elever kan fripladser kun bevilges for et kvartal.

§ 8.

Stipendier for elever av skolen.

Aarlig utdeles skolestipendier til elever av skolen, der er trængende, og som ved talent, flid og god opførsel har vist sig værdige dertil.

§ 9.

Skolens utstilling.

Efter hvert skoleaars slutning finder en offentlig utstilling av elevarbeider sted i skolens lokale.

Ved utstillingens slutning erholder elevene sine i aarets løp utførte arbeider utlevert, med undtagelse av dem der er valgt av skolen som eiendom.

§ 10.

Skolens bestyrelse.

Skolen staar umiddelbart under Kirke- og Undervisningsdepartementet som overstyre.

Skolen bestyres av en *direktør*, der — efterat forstanderskapets erklæring er indhentet — ansættes med et aars opsigelse, og hvem skolens indre administration er undergit.

Ved siden av direktøren staar et *forstanderskap*, hvis formand han er. Forstanderskapet bestaar, foruten av direktøren, av 4 medlemmer, av hvilke 2 vælges av Kirke- og Undervisningsdepartementet og 2 av Kristiania kommune. Formandens stemme er i tilfælde av stemmelikhet den avgjørende. De valgte medlemmer fungerer i 4 aar; hvert andet aar uttræder av forstanderskapet det ene av departementet og det ene av kommunen valgte medlem. Hvem der første gang skal uttræde, avgjøres ved lodtrækning; de uttrædende kan vælges paany. Saa ofte direktøren finder det tjenlig, mindst 2 ganger i hvert skoleaar, sammenkalder han forstanderskapet for at gjøre medlemmerne bekjendt med skolens indre forhold og virksomhet; forstanderskapets medlemmer kan naarsomhelst inspicere skolen og følge undervisningen. Direktøren har aarlig at la utarbeide forslag til skolens budget og forelægge samme for forstanderskapet, der fatter den endelige avgjørelse desangaaende, hvorpaa det oversendes av direktøren til Kirke- og Undervisningsdepartementet. Likesaa har direktøren aarlig at avgi indberetning om skolens virksomhet i det forløpne skoleaar, hvilken indberetning, efter at være forelagt forstanderskapet, indsendes til departementet og til Kristiania magistrat.

§ 11.

Skolens lærere og funktionærer.

Skolens faste lærere deles i to klasser, overlærere og lærere. Desuten ansættes timelærere. De faste lærere antages med 6 maaneders gjensidig opsigelse, timelærerne med 1 maanedes gjensidig opsigelse.

De faste lærere ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter indstilling av direktøren, og efterat han har git forstanderskapet anledning til at uttale sig. Timelærerne og vikarer ansættes av forstanderskapet, dog maa antagelse av vikarer for faste lærere godkjendes av departementet.

tet, hvis det gjælder vikariater for længere tid end en maaned. Opsigelse eller avskedigelse av de foran nævnte funktionærer foretages av den myndighet som har ansat dem, for kortere tid kan direktøren konstituere vikarer.

Ved skolen ansættes en kasserer og sekretær samt for biblioteket en bibliotekar.

Kasserer og sekretær samt bibliotekar ansættes av Kirke- og Undervisningsdepartementet efter direktørens indstilling med 6 maaneders gjensidig opsigelse.

Ovennævnte funktionærers instruks utfærdiges av direktøren med departementets approbation.

Skolens kasserer utfører kassererforretningerne, indkræver skolepengene og utbetaler alle lønninger. Enhver regning anvises av direktøren.

Vaktmesteren, varmemesteren samt skolens øvrige underordnede betjenter antages og avskediges av direktøren, like som deres instruks utfærdiges av ham.

Skolens direktør, overlærere, lærere, vaktmester og varmemester er forpligtet til at gjøre maanedlige indskud i pensionskassen for statens bestillingsmænd, overensstemmende med de regler som i henhold til lov eller av Kongen med Stortingets samtykke bestemmes.

Til bestridelse av lønning av vikar i sygdomstilfælde eller andet tvingende forfald av indtil 2 maaneder skal der oprettes en vikarkasse, hvori samtlige lærere gjør indskud (ordinært 1 %) av sin løn efter nærmere bestemmelse av forstanderskapet.

Forsaavidt der til skolens kasse er stillet til raadighet et bidrag til kassen, svarende til lærerens indskud, har enhver lærer ret til fri vikar i et tidsrum av indtil 3 maaneder i et skoleaar.

§ 12.

Skoleraadet.

Skolens fast ansatte lærere danner under direktørens forsete et skoleraad. Det sammenkaldes til de tider direktøren finder det hensigtsmæssig, mindst 1 gang hvert halvaar. I vigtigere saker vedkommende undervisningen, fordelingen av fripladser og skolestipendier har han stede at høre skoleraadet, men kan i tilfælde ta en fra samme forskjellig beslutning — dog maa han i saa tilfælde i protokollen motivere sin dissens.

Timelærerne tilkaldes skoleraadet, naar dette behandler saker specielt vedkommende den 3-aarige aftenskole.

Skoleraadets forhandlingsprotokol forelægges forstanderskapet.

§ 13.

Lærerstipendier.

For at skolens direktør og lærere skal faa leilighet til personlig at gjøre sig bekjendt med undervisningen ved utlandets skoler, utdeles aarlig reisestipendier, i regelen 2, saasamt fremt bevilgning dertil er git. Størrelsen av disse stipendier og deres utdeling bestemmes av Kirkedepartementet efter forslag av forstanderskapet.

§ 14.

Om forandringer og nye bestemmelser i skolens plan.

Forandringer og nye bestemmelser i skolens plan maa ikke finde sted uten at der først er git skoleraadet og forstanderskapet anledning til at uttale sig desangaaende.

Undervisningsplan.

Undervisningstid.

Undervisningen begynner 15de september og varer til 15de mai. I dagskolen er skoletiden hver ukedag kl. 9—3; i aftenskolen hver ukedag undtagen lørdag fra kl. 6—8.

Skolepenger.

1. For den 2-aarige dagskole, 1-aarige kunstindustriskole og den almindelige dagskole betales skolepenger forskudsvis ved hver maanedes begyndelse med kr. 5.00 pr. maaned.
2. For den 3-aarige aftenskole og for den almindelige aftenskole betales skolepenger ved skoleaarets begyndelse med kr. 4.00 for hele skoleaaret.

Undervisningen.

Ved skolen undervises i følgende klasser:

Frihaandsklasse I.

- a. Tegning efter forelægsblade uten skygge. Eleven behøver ingen forkundskaper, men drives frem til i linjer at kunne gjengi de almindelige former for symetrisk og usymetrisk utviklede ornamenter (kalkformer, bladformer, spiraler etc.).
- b. Tegning av legemer (frihaandsperspektiv) med enkel angivelse av lys og skygge. Eleven drives frem til at kunne gjengi i linjer og enkel skyggeangivelse forskjellige bruks-gjenstande, redskaper, verktøi etc.

Frihaandsklasse II.

Tegning efter plastisk ornament med helt utarbeidet lys og skygge (reflekser). Tegning efter levende planter og blomster med bruk av pensel.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Frihaandsklasse III.

- a. Tegning med skygning efter avstøpninger, masker, hender, føtter, byster og hel figur i forbindelse med anatomisk tegning efter kranier, skelet og muskelmand.
- b. Tegning efter levende model, portræt eller hel figur. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II.

Konstruktionsklassen.

- a. Øvelse i bruk av tegneapparater og optrækning. Plan-geometrisk tegning.
- b. Projektionstegning med anvendelse paa legemer, begrenset av plane og krumme flater.
- c. Plansnit og utfoldinger.
- d. Skjæring mellem legemer.
- e. Skyggelære med anvendelse paa de i elevens fag almindelig forekommende former.
- f. Perspektivlære med anvendelse paa de enkleste former.

Ornamentklasse I.

Elementær ornamentlære. Ornamentets bygning uten hensyn til stilperioder, men under hensyn til materiale og teknik.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b og c.

Ornamentklasse II.

Ornamentets historiske utvikling, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer. Den græsk-romerske stil og formlære.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c, d og e, undertiden ogsaa f.

Modellerklasse I.

- a. Kopiering av enklere og rikere plastiske ornamenter (relief).
- b. Modellering efter grafiske fremstillinger av ornamentet. Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Modellerklasse II.

- a. Kopiering av figuravstøpninger, masker, hænder, føtter, byster og hele figurer i relief og fristaaende i forbindelse med modellering efter anatomiske avstøpninger.

- b. Modellering efter levende model i relief og fritstaaende.

I forbindelse med undervisningen i modellering undervises eleven i formtagning og avstøpning i gips samt overføring i andet materiale (punktering).

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I.

Haandverksklasse I.

For møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere, vognmakere, træskjærere, stenhuggere, keramiske arbeidere etc.

- a. Opmaaling og tegning efter modeller og gjenstande inden elevens haandverk.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser og opgaver, hentet fra elevens fag med utførelse av detaljtegninger.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklassen, ornamentklasse II og undertiden ornamentklasse I og frihaandsklasse II.

Haandverksklasse II.

For mønstertegnere, bokbindere, emaljører, glasmestre etc.

Tegning av flatornament inden elevens haandverk i forbindelse med mere og mindre selvstændig bearbejdede opgaver. Stilisering av naturformer etc.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b og c og ornamentklasse I.

Guldsmedklassen.

For guldsmeder og gjørtlere:

- a. Tegning av gjenstande inden elevens haandverk, utført som verkstedstegninger.
- b. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av opgaver, hentet fra elevens fag.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I, konstruktionsklasse a, b, c og undertiden d samt som regel ornamentklasse I.

Bygningsklassen.

(Kun aftenskole). For murere, tømrere og indretningsnekkere. Elementær bygningslære.

For murere almindelig forekommende murkonstruktioner tillikemed de arbejder, der ved en almindelig murbygning staar i forbindelse med murerhaandverket, isolation, forankringer, fundamentering o. s. v.

For tømrere de almindelig forekommende bjelkelag, vægkonstruktioner og takkonstruktioner.

For bygningssnekkere dører, vinduer og trapper.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og d.

Dekorationsmalerklasse I.

Dekoratív tegning og maling efter plastiske ornamentter. Mere og mindre selvstændige bearbejdelser av dekorative opgaver i farver. Skriftøvelser.

Eleven maa ha gennemgaat frihaandsklasse I og II, som regel ornamentklasse I og konstruktionsklasse a, b, c og e.

Dekorationsmalerklasse II.

Maling i akvarel, guasch o. l. efter blomster, frugter, dyr etc. samt efter brugsgjenstande, kunstindustrielle gjenstande o. l.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II, som regel ogsaa frihaandsklasse III.

Rader- og litografklassen.

- Øvelse i tegning med pen, blyant og kul efter raderinger, fotografier, gipsavstøpninger og naturen.
  - Radering, etsning og arbeide med gravstik og kold naal. Øvelse i haandtryk paa kobberpresse.
  - Tegning paa sten. Farvelitografi og sorttryk.
- Desuten for viderekomne radering og litografering direkte efter levende model.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I, II og III samt undertiden konstruktionsklasse a.

Ciselørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kursur i hamring og cisele- ring i metal.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og II samt som oftest ornamentklasse I.

Dekupørklassen.

(Kun aftenskole). Praktisk kursur i deкупørarbeide.

Eleven maa ha gjennomgaat frihaandsklasse I og som oftest ornamentklasse I.

Timeplan for den 3-aarige aftenskole.

F a g	Antal timer pr. uke		
	1ste aar	2det aar	3dje aar
Norsk og regnskapsførsel		2	2
Regning med utmaalings- lære	2	2	
Konstruktionstegning ...	4		
Frihaandstegning	4		
Fagtegnings		6	6
Materiallære			2
	10 timer	10 timer	10 timer

I den 3aarige aftenskole optages læregutter tilhørende følgende haandverksfag:

Billedskjærere og træskjærere.

Blikkenslager og kobberslagere.

Bokbindere og porteføljemakere.

Bygningshaandverkere (murere, tømrere og indrednings-
snekkere).

Dreiere.

Forgyldere.

Fotografer og retouchører.

Gipsmakere.

Gjørtlere.

Glasmestre.

Guldsmeder (sølv- og guldarbeidere, emaljører, ciselører,
filigransarbeidere og gravører).

Grafiske haandverksfag (litografer, raderere, kobberstik-
kere, kemigrafer og zinketsere).

Keramikere.

Konditorer.

Kunstsmeder.

Kurvmakere.

Lærarbeidere.

Malere (derunder vognlakerere, majolika-, porselæns-,
glasmalere).

Modellører.

Møbelsnekkere.

Possementmakere.

Salmakere.

Skræddere.

Skomakere.

Stentrykkere.

Stenhuggere og marmorarbeidere.

Tapetsereere.

Time- og undervisningsplan

for den 2aarige dagskole for haandverkere.

Man gaar ut fra, at de anmeldte ved en prøve eller paa anden maate godtgjør, at de har den dygtighet i norsk og regning, som kræves ved optagelsen i skolene for haandverkere og fabrikarbeidere.

Gruppe A.

Møbelsnekkere, dreiere, tapetserere, possementmakere og vogntmakere.

1ste aar.	Frihaandstegning I	180 timer	
	Konstruktionstegning	360 —	
	Frihaandstegning II	280 —	
	Fagtegning med tilhørende under-		
	visning	290 —	
	Modellering eller frihaandsteg-		
	ning III	150 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2det aar.	Ornament I	360 timer	
	Fagtegning med tilhørende under-		
	visning og modellering eller		
	frihaandstegning	930 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe B.

Træskjærere, stenhuggere, gipsmakere, forgyldere, kondi-
torer, keramiske arbeidere.

1ste aar.	Frihaandstegning I	180 timer	
	Konstruktionstegning	360 —	
	Frihaandstegning II	260 —	
	Modellering	240 —	
	Fagtegning med tilhørende under-		
	visning	220 —	
	Materiallære	60 —	
			1 320
2det aar.	Ornament I	360 timer	
	Modellering	300 —	
	Frihaandstegning III	360 —	
	Fagtegning med tilhørende under-		
	visning	270 —	
	Regnskapsførsel	30 —	
			1 320

Gruppe C.

Finere metalarbeide: Guldsmeder (korpusarbeidere, fili-
gransarbeidere, guldarbeidere, skearbeidere, sølvgravører, staa-
gravører, ciselører), gjørtlere, kunstsmeder.

1ste aar.	Frihaandstegning I.....	180	timer	
	Konstruktionstegning.....	180	—	
	Frihaandstegning II.....	280	—	
	Fagtegning med tilhørende under-			
	visning og modellering.....	620	—	
	Materiallære	60	—	
				1 320
2det aar.	Ornament I	360	timer	
	Frihaandstegning III.....	300	—	
	Fagtegning og modellering.....	630	—	
	Regeskapsførsel	30	—	
				1 320

Gruppe D.

Malere, litografer, xylografer, fotografer, kemigrafer, kob-
berstikkere, bokbindere, mønstertegnere, emaljører, kunstglas-
mestre.

1ste aar.	Frihaandstegning I.....	180	timer	
	Frihaandstegning II.....	280	—	
	Konstruktionstegning med per-			
	spektivkonstruktion	200	—	
	Frihaandstegning III.....	280	—	
	Fagtegning med tilhørende under-			
	visning	320	—	
	Materiallære	60	—	
				1 320
2det aar.	Ornament I	360	timer	
	Frihaandstegning III.....	300	—	
	Fagtegning	630	—	
	Regnskapsførsel	30	—	
				1 320

Andre haandverkere saasom bødkere, blikkenslagere, bok-
trykkere, gartnere o. fl. vil paa skolen kunne faa for dem av-
passet undervisning ved lempning i planen.

Time- og undervisningsplan for kunstindustriskolen.

Gruppe A.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering, perspektivkon- struktion og akvarellering	960 —	
		1 320

Gruppe B.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering	960 —	
		1 320

Gruppe C.

Ornament II	360 timer	
Fagundervisning: Løsning av opgaver ved tegning og modellering	960 —	
		1 320

Gruppe D.

Ornament II	360 timer	
Frihaandstegning III og fagundervisning (der- under perspektivkonstruktion)	960 —	
		1 320

Bemerkning.

For dagskolens hospiterende og for kunstindustriskolens elever kan i særegne tilfælder direktøren i forbindelse med vedkommende faglærere bestemme en efter elevens standpunkt eller evner avpasset forandring i den regulære undervisning. Eleven gis adgang til at fortsætte i kunstindustriskolen ogsaa efter gennemgaaet kursus.

Den for alle grupper fælles undervisning.

Ornamentlære II. Gjennemgaaelse i foredrag og tegning av ornamentets historiske udvikling. (Stilperioderne, dets funktion og forhold til de forskjellige materialer).

Frihaandstegning III (som i dagskolen).

Modellering som i dagskolen, desuten modellering efter levende model.

Akvarellering efter blomster, planter, stilleben og levende model.

Perspektivkonstruktion.

Den fagdelte undervisning.

Gruppe A. Løsning av opgaver i de respektive fag ved tegning, modellering og akvarellering.

Gruppe B. Likesaa.

Gruppe C. Likesaa.

Gruppe D.

1. *Malere.* Løsning av opgaver, hvor grundformen er git, utført i akvarel med maalestok.
Utførelse i naturlig størrelse efter akvarelskisser.
2. *Litografer, raderere, kobberstikkere, xylografer, kemigrafer.* Radering, etsning, arbeide med gravstikke. Tegning og gravering paa sten og tegning paa aluminium samt etsning. Øvelse i haandtryk. Radering og litografering efter levende model.
3. *Bokbindere, mønstertegnere, emaljører.* Komposition i de respektive fag, utført i tegning og akvarellering.

Bilag 8.

Haandverks- og Kunstindustriskolens og Kunstindustrimuseets bibliotek.

Den væsentligste tilvækst juli 1916—juli 1917.

(Bøger merket * tilhører Kunstindustrimuseets bibliotek).

Tidsskrifter og periodiske publikationer.

Bogvennen. Forfatternes blad. 4. o. f. Illustr. Kbh. 1915—dato*.

København. Kunstmuseet. Aarskrift 1916 o. f. Illustr. Kbh. 1917—dato*.

Konsthistoriska sällskapet publikation 1916. Illustr. Sthm 1916*.

Nordisk tidsskrift för bok- och bibliotekväsen. 1 o. f. Illustr. Sthm. 1914—dato*.

Tidsskrift för Konstvetenskap 1. o. f. Illustr. Sthm. 1916—dato*.

Wieland. 1 o. f. Illustr. Sthm. 1915—dato*.

Österreichische Werkkultur. Hg. v. Österr. Werkbund. 1. o. f. Wien 1916*.

Æstetik og kunstfilosofi.

Hildebrandt, H. *Krieg und Kunst*. Illustr. München 1916*.

Ward, J. *Coleur harmony and contrast*. For the use of art students, designers and decorators. Illustr. London 1903.

Kunst og kunstindustri i almindelighed.

Baumeister, A. [utg.] *Denkmäler des klassischen Altertums zur Erläuterung des Lebens der Griechen und Römer in Religion, Kunst und Sitte*. Dextikalisch bearbejdet. 1—3. Illustr. München 1884—88.

Brinckmann, J. *Kunst und Handwerk in Japan*, 1. Illustr. Berlin 1889*.

Det utkomne.

Böttiger, J. *Konstsamlingarna å de svenska kgl. slotten. Afbildningar af de värdefullare konstföremålen*. 1—2. Illustr. Sthm. 1900—1907*.

- Calvert, A. F.* Moorish remains in Spaing being a brief record of the arabian conquest of the peninsula with a particular account of the mohammedan architecture and decoration in Cordova, Seville and Toledo. Illustr. London 1906.
- Clery, C. R.* La messe. Etudes archéologiques sur ses monuments. 1—8. Illustr. Paris 1883—89.
- Hannover, E.* Svensk kunst. Nogle grundtræk av dens karakter. Illustr. Kbh. 1916.
- Hoernes, M.* Urgeschichte der bildenden Kunst in Europa von den Anfängen bis zum 500 v. Chr. 2. Aufl. Illustr. Wien 1915*.
- Internationale Bibliographi der Kunstwissenschaft.* Hg. v. O. Frölich. 6. o. f. (1907 o. f.) Berlin 1911—dato*.
- Ivekocié, C. M.* Dalmatiens Architektur und Plastik. 1— Illustr. Wien 1910.
- Under utgivelse. 5 bd. utkommet,
- Kairo. Musée du Caire.* Koptische Kunst. Von J. Strzygowsky. Illustr. Wien 1904*.
- Müller, H. A. und Mothes, O.* Illustriertes archäologisches Wörterbuch der Kunst des germanischen Altertums, des Mittelalters und der Renaissance. Lpz. 1877*.
- Poggi, G.* Arte medioevale negli Abruzzi. Archilettura e scultura. Milano 1914.
- Sarre, F. und Martin, F. R.* Die Ausstellung von Meisterwerken muhamedanischer Kunst in München 1910. 1—3. Illustr. München 1912.
- Strzygowsky, J.* Die bildende Kunst des Ostens. Ein Überblick über die für Europa bedeutungsvollen Hauptströmungen. Illustr. Lpz. 1916*.
- Tikkanen, J. J.* Madonnabildens historia och den kristna konstuppfatningen. Illustr. Sthm. 1916.
- Valentiner, W.* Aus der niederländischen Kunst. Illustr. Berlin 1914.
- Weinrich, N. H.* Dansk, norsk, svensk Kunstnerlexikon. Kbh. 1829*.

Folkekunst.

- Berger, A.* Jämtlands och Hörjedalsvävar. En samling solvnoter med beskrivningar. Östersund 1916*.
- Gerlach, M.* Volkstümliche Kunst. II. Österreich-Ungarn. Illustr. Wien u. a.*.
- Julius, A.* Allmoge och hemslöjd. Bidrag til en uppländsk kulturhistoria. Illustr. Uppsala 1915*.

Jernkowie, D. Slovakische Volksarbeiten. Volksbauten, Interieurs und Handarbeiten. 1—. Illustr. Wien 1905—. Under utgivelse.

Malmö läns hemslöjdförening. Gammal allmogeslöjd från Malmöhus län i bild och text. Malmö 1916. Under utgivelse.

Arkitektur.

Das Bauernhaus im deutschen Reiche und seinen Grenzgebieten. Hg. Vom Verbande deutscher Architekten- und Ingenieurvereine. 1—2. Illustr. Dresden 1916.

Bredt, F. W. Friedhof und Grabmal. Illustr. Düsseldorf 1916*.

Bygd og By i Stavanger amt. Fotografier av A. B. Wilse, utvalgt og ordnet med beskrivende tekst av J. Z. M. Kielland. Ryfylke, Karmøy, Jæderen. Stavanger 1915.

Das Bürgerhaus in der Schweiz. 1—. Illustr. Basel 1910—. Under utgivelse.

Böttiger, J. Drottningholm under konung Gustaf V.'s och drottning Victorias tid. Illustr. Sthm. 1916.

Dedekam, H. Gotik og geometriske systemer. Illustr. Trondhjem 1916.

Kerckerick zur Borg und Klapheck, R. Alt-Westfalen. Die Bauentwicklung Westfalens seit der Renaissance. Illustr. Stuttgart u. a.

Kleinschmidt, B. Die Basilika San Francesco in Assisi. Illustr. Berlin 1915.

Kraus, F. X. Roma solterranea. Die Römischen Katakomben. Illustr. Freiburg 1879*.

London. Victoria and Albert Museum. The panelled rooms. 1—4. Illustr. London 1914—15*.

Macody Lund. Illustr. K.a 1917*.

Muthesius, H. Wie baue ich mein Haus? Illustr. München 1917*.

Ree, L. H. og Wallem, F. B. Østraat. Opmaalinger tegninger og bygningsbeskrivelse samt en utsigt over Østraat historie. Illustr. Trondhjem 1916.

Roosval, J. Legender och symboler i Uppsala domkyrkas koromgång. Illustr. Sthm. 1917*.

Schnittler, C. V. Norske haver i gammel og ny tid. Norsk havekunsts historie med oversigter over de europæiske havers udvikling. 1—2. Illustr. K.a 1916*.

- Trondhjem. Foreningen det gamle og det nye Trondhjem*, Publikation 2.—3. Illustr. Trondhjem 1913—15.
Viollet-le-Duc, E. Dictionnaire raisonné de l'architecture française du 11. an 16 siècle. 1—10. Illustr. Paris 1875.
Wien. Kaiserliche Akademie der Wissenschaften. Kusejr Amra 1—2. Illustr. Wien 1907.

Billedhuggerkunst.

- Bode, W.* Die italienischen Bronzestatuetten der Renaissance. 1—3, Illustr. Berlin [1907].
Borchardt, L. Kunstwerke aus dem aegyptischen Museum zu Cairo. Illustr. Dresden u. a.
Brockhaus, A. Netsuke. Versuch einer Geschichte der japanischen Snitzkunst. 2. Aufl. Illustr. Lpz. 1909*.
Bäckström, A. Carl Milles. Illustr. Lund u. a*.
Goldschmidt, A. Die Elfenbeinssculpturen aus der Zeit der karolingischen und sächsischen Kaiser. 8.—11. Jahrhundert. 1.—. Berlin 1914—.
Under utgivelse.
Lindblom, A. Nordtysk skulptur och målen i Sverige från den senare medeltiden. Illustr. Sthm. 1916—*.
Under utgivelse.
Oppermann, T. Hermann Ernst Freund. 1786—1840. En kunsthistorisk skildring. Illustr. Kbh. 1916*.
Roosval, J. Dopfunten i statens historiska museum. Illustr. Sthm. 1917*.
Schlosser, J. v. Werke der Kleinplastik in der Skulpturensammlung des A. H. Kaiserhauses. 1—2. Illustr. Wien 1910.
Vogelsang, W. Die Holzskulptur in den Niederlanden. 1.— Illustr. Berlin 1911—.
Under utgivelse.
Witte, F. Die Skulpturen der Sammlung Schmutgen Cöln. Illustr. Berlin 1912.

Malerkunst.

- Bénédict, d.* Französische Kunst. Illustr. Lpz. u. a.
50 farvetrykte gjengivelser.
Berlin, Kupferstichkabinett. Zeichnungen alter Meister. 1—2. Berlin 1910*.
Clemm, P. Die romanische Monumentalmalerei in den Rheinlanden. 1—2. Illustr. Düsseldorf 1905—16.

Deneken, F. Alfred Mohrbutter. Ein Lebensbild. Illustr. Krefeld 1916*.

Eckersberg, J. Optegnelser om hendes fader C. W. Eckersberg. Med en indledning av E. Hannover. Illustr. Kbh. 1917*.

Eisenmann, O. und Philippi, A. Album der Casseler Gallerie. Lpz. 1907.

40 farvetrykte gjengivelser.

Französische Kunst hg. von einem deutschen Reserwekorps. I La Tour, der Pastellmaler Ludvigs XV. 89 Nachbildungen Kunstwerken in St. Quentin. Bapaume [=: München] 1917*.

Grønvold, B. Friedrich Wasmann. Ein deutsches Künstlerleben von ihm selbst geschildert. Illustr. Lpz. 1915*.

Hamann, R. Die Frührenaissance der italienischen Malerei. Illustr. Jena 1910.

Heidrich, E. Die altdeutsche Malerei. Illustr. Jena 1909.

Heidrich, E. Alt-niederländische Malerei. Illustr. Jena 1910.

Heidrich, E. Vlämische Malerei. Illustr. Jena 1910.

Koetschau, K. und Philippi, A. Das Kaiser Friedrich Museum zu Berlin. Lpz. u. a.

50 farvetrykte gjengivelser.

de Coq, A. von. Chotscho. Facsimile-Wiedergaben der wichtigsten Funde der ersten kgl. preussischen Expedition nach Turfan in Ost Turkestan. Illustr. Berlin 1913.

Lindblom, A. La peinture gothique en Suède et en Norvège. Etude sur les relations entre l'Europe occidentale et les pays Scandinaves. 1—2. Illustr. Sthm. 1916.

Marteau, G. et Vever, H. Miniatures persanes exposées au Musée des arts décoratifs juin—octobre 1912. 1—2. Illustr. Paris 1913*.

Martin, F. R. The miniature painting and painters of Persia, India and Turkey from the 8. to the 18. century. 1—2. Illustr. London 1912.

Müller-Walde, P. Leonardo da Vinci. Lebensskizze und Forschungen über sein Verhältnis zur Florentiner Kunst und Rafael. Illustr. München 1889*.

Side 1—232; det utkomne.

Ostini, F. v. Münchener Kunst. Illustr. Lpz. 1909.

50 farvetrykte gjengivelser.

Philippi, A. Album der Dresdner Gallerie. Lpz. 1911.

50 farvetrykte gjengivelser.

- Reber, F.* Album der alten Pinakotek zu München. Lpz. 1908.
33 farvetrykte gjengivelser.
- Schnitler, C. W.* Bispegalleriet i Vor Frelser's kirke. S.—a.
Illustr. Kr.a 1917*.
- Schubring, P.* Cassoni. Truhen und Truhnenbilder der italienischen Früh-Renaissance. Ein Beitrag zur Profanmalerei im quattrocento. 1—2. Illustr. Lpz. 1915*.
- Schulze, H.* Das weibliche Schönheitsideal in der Malerei.
Illustr. Jena 1912.
- Steenhoff, W.* Album des Amsterdamer Rijksmuseums. Lpz. 1908.
50 farvetrykte gjengivelser.
- Woltmann und Woermann.* Geschichte der Malerei. Die Malerei des Mittelalters. Neu bearbeitet von M. Bernath.
Illustr. Lpz. 1916.

Tekstilarbeider.

- Braun, J.* Die liturgische Gewandung im Occident und Orient nach Ursprung und Entwicklung, Verwendung und Symbolik. Illustr. Freiburg 1907*.
- D'Ardenne de Tizac, M. H.* Les étoffes de la Chine. Tissus et broderies. Illustr. Plauen u. a.
- Dillmont, T.* Die Durchbrucharbeit. 2. Serie. Illustr. Mülhausen u. a.*.
- Dillmont, T.* Teneriffaspitze. Illustr. Mülhausen u. a.*.
- Dillmont, T.* Die Tüllstickerei. 1. Serie. Illustr. Mülhausen u. a.*.
- Dumonthier, E.* Recueil de dessins de tapis et de tapisseries d'ameublement du mobilier de la couronne. Illustr. Paris u. a.*.
- Farcy, L. de.* La broderie du 11. siècle jusque a nos jours d'après des specimens authentiques et les anciens inventaires. Illustr. Paris 1909*.
- Japanske stoffer.* 10 bind med japanske farvetræsnit uten tekst.
- Lefébure, E.* Le points de France. Illustr. New York 1912*.
- Lescure, A.* Collection. Gestickte Kragen. Mitte des 19. Jahrhunderts. Illustr. Plauen u. a.
- Lescure, A.* Collection. Gestickte Tücher aus der Mitte des 19. Jahrhunderts. Illustr. Plauen u. a.
- Lipperheide, F. v.* Die dekorative Kunststickerei. 1—2. Illustr. Berlin 1888*.
- London. Victoria and Albert Museum.* Guide to the collection of carpets. Illustr. London 1915*.

- Mumford, J. K. The Yerkes collection of oriental carpets. Illustr. Lpz. 1910.
 Schulze, P. Alte Stoffe. Ein Leitfaden für Sammler und Liebhaber. Illustr. Berlin 1917*.
 Wien. Österreichisches Museum. Die ägyptischen Textilfunde. Allgemeine Charakteristik und Katalog von A. Riegel. Illustr. Wien 1889*.

Grafisk kunst. Boktryk. Illustrationsverker.

- Baensch=Druglin, J. und Sütterlin, L. Marksteine aus der Weltliteratur in Originalschriften. Lpz. 1902*.
 Collijn, I. Ettbladstryck från femtonde århundradet. Andra samlingen. 1—2. Sthm. 1912*.
 Collijn, I. Katalog der Inkunabeln der kgl. Bibliothek in Stockholm. 1—. Illustr. Sthm. 1914—*.
 Under utgivelse.
 Collijn, I. Det älsta danska korrekturet. Illustr. Sthm. 1917*.
 Fuchs, E. Der Weltkrieg in der Karikatur. 1—2. Illustr. München u. a.*
 Under utgivelse. Bd. 1. utkommet.
 Gade, G. Norwegian ex libris. Illustr. Boston 1917*.
 Gerlach, M. Das alte Buch und seine Ausstattung vom 15. bis zum 19. Jahrhundert. Buchdruck, Buchschmuck und Einbände. Illustr. Wien u. a.
 Giehlow, K. Kaiser Maximilians I Gebetbuch mit Zeichnungen von Albrecht Dürer und anderen Künstlern. Facsimiledruck. Wien 1907*.
 Goes, Damianus à. Veklagen öfver det lappska folkets nöd och Lapplands beskriifning. Utg. af Föreningen för Bokhandtverk. Sthm. 1915*.
 Hirth, G. und Muther, R. Meister Holzschnitte aus vier Jahrhunderten. Illustr. München 1893.
 Holme, C. A course of instruction in wood-carving according to the japanese method. Illustr. London u. a.*
 Kutschmann, T. Geschichte der deutschen Illustration vom ersten Auftreten des Formschnittes bis auf die Gegenwart. 1—2. Illustr. Berlin a. a.*
 Leisching, J. Schabkunst, ihre Technik und Geschichte in ihren Hauptwerken vom 17. bis zum 20. Jahrhundert. Illustr. Wien 1913.
 Mataja, V. Die Reklame. 2. Aufl. München 1916*.
 Meier=Graefe, J. Edvard Munch: Acht Radierungen. Das Textbuch. Lpz. 1895*.

Nordisk boktryckarekonst. Tidskrift för bokindustri, bokkonst, bokhistoria och reklamväsen. Illustr. 18. o. f. Sthm. 1917 — dato*.

Norsk bokkunst. Utgit av Forening for norsk bokkunst. Illustr. 1. o. f. Kr.a 1917 — dato*.

Oechelhausen, A. v. Die Miniaturen der Universitätsbibliothek zu Heidelberg. 2. Illustr. Heidelberg 1895*.

Sahlén, A. Om träsnitt och träsnidare. Illustr. Sthm. 1914*.

Sjögren, A. Svenska kungliga och furstliga bokägaremärken inklusive dedikations- och donations-exlibris. Illustr. Sthm. 1915*.

Strauge, E. F. Japanese colour prints. Illustr. London 1913*.

Sundström, H. E. A. Karlfeldt: Dikter. Utg. af Föreningen for bokhandverk. Sthm. 1916*.

Svensk ex-libris tidskrift. Illustr. 2., 4. o. f. Sthm. 1912 — dato*.

Torne, O. Wold. Henrik Wergeland: Jan van Huysums blomstykke. Utg. av Norsk forening for bokkunst. Kr.a 1916*.

Träsnitt ur svenska kistebref från 1700— och början av 1800—talen. Utg. af Föreningen Originalträsnitt. Sthm. 1916*.

Welamson, L. Bondepractica eller vädherbook. Sthm. 1913*.

Bokbind.

Gruel, L. Manuel historique et bibliographique de l'amateur de reliures. 1—2. Illustr. Paris 1887—1905*.

Wien, K. K. Hofbibliothek. Bucheinbände. Auswahl von technisch und geschichtlich bemerkenswerten Stücken. Mit Einleitung von T. Gottlieb. Illustr. Wien 1910.

Keramik.

Bing og Grøndahl. L'exposition au Musée des arts décoratifs de Copenhague 1900. Illustr. Kbh. 1900*.

Bode, W. Die Anfänge der Majolikakunst in Toscana unter besonderer Berücksichtigung der Florentiner Majoliken. Illustr. Berlin 1911*.

Hofmann, F. H. Frankenthaler Porzellan. 1—2. Illustr. München 1911.

Leuz, G. Berliner Porzellan. Die Manufaktur Friedrichs des Grossen. 1763—86. 1—2. Illustr. Berlin 1913*.

- New York. Metropolitan Museum of Art. Catalogue of the collection of pottery, porcelain and faience. By G. Chatfield Pier. Illustr. New York 1911*.*
- New York. Metropolitan Museum of Art. Catalogue of the Morgan collection of Chinese porcelains. By S. W. Bushell and W. M. Zaffan. Illustr. New York 1910*.*
- Riegler, V. Weissgründige attische Lekythen. Nach Adolf Furtwänglers Auswahl. 1—2. Illustr. München 1914.*
- Wallis, H. The Godman Collection. Persian ceramic art belonging to F. du Cane Godman. 1—2. Illustr. London 1901—14*.*
- Wauner-Brandt, O. Album der Erzeugnisse der ehemaligen Württembergischen Manufaktur Alt-Ludwigsburg. Illustr. Stuttgart [1906].*

Møbler og andre træarbeider.

- Bock, E. Florentinische und venezianische Bilderrahmen aus der Zeit der Gotik und Renaissance. Illustr. München 1902*.*
- Cornu, P. Meubles et objets de gout 1796—1830. 678 documents tirés de journaux de modes et de la »collection de la Mésangère. Illustr. Paris u. a.*
- Falke, J. v. Mittelalterliches Holzmöbiliar. Illustr. 2. Aufl. Wien 1897*.*
- Falke, J. v. Rahmen. Eine Auswahl aus der Sammlung des K. K. österr. Mus. Illustr. Wien 1892*.*
- Fischer, E. Kgl. slottssnickaren och schatullmakaren Gottlieb Iwersson. Illustr. Göteborg 1916*.*
- Koch, A. Das vornehm-bürgerliche Heim. Illustr. Darmstadt u. a.*
- Lessing, J. Stühle, 3—4. Text von G. Swarzenski. Berlin 1905.*
- Schulz, O. »Nya möbler«. 2—3. Illustr. Göteborg 1915—16.*
- Vredeman de Vries, P. Plusieurs menuiseries. Illustr. Bruxelles 1869*.*

Metalarbeider.

- Bergh & Co., Elektrisk A—B. Armaturafdelingen. [Illustr. firmakatalog]. Malmö 1915*.*
- Bergman, H., Konstgjuteri. Katalog öfver broncer. Illustr. Sthm. 1915*.*

Creeny, W. F. Illustrations of incised slabs on the continent of Europe from rubbings and tracings. Illustr. London 1891.

Donadini, E. A. und Aarland G. Die Grabdenkmäler der erlauchten Wettiner Fürsten in der kurfürstlichen Begrabnis-kapelle des Domes zu Meissen. Illustr. Lpz. 1898.

Jacoby, G. Japanische Schwertzieraten. 1—2. Illustr. Lpz. 1904*.

Kairo. Musée du Caire. Catalogue général des antiquités égyptiennes. Bijoux et orfèvrerie par E. Vernier. Illustr. Kairo 1907—.

Under utgivelse.

London. Burlington fine arts club. Exhibition of a collection of silversmiths work of european origin. Illustr. London 1901.

New York. Metropolitan Museum of Art. Handbook of arms and armour, european and oriental, including the William H. Riggs collection. By Basford Dean. Illustr. New York 1915*.

Sarre, F. Sammlung Sarre. Erzeugnisse islamischer Kunst. 1—2. Illustr. Lpz. 1906—09*.

Witte, F. Die liturgischen Geräte und andere Werke der Metalkunst in der Sammlung Schnüttgen in Cöln. Mit einer Geschichte des liturgischen Gerätes. Illustr. Berlin 1913.

Ornamentik.

Marot, D. Ornamentwerk in 264 Lichdrucken nachgebildet. Berlin 1892*.

Auktionskataloger.

Hirth, G.] Porzellane, Gobelins, Teppiche, Metalarbeiten, Gemälde, Möbel, m. m. aus der Sammlung Georg Hirth. 1—2. Illustr. München 1916*.

Forskjellig.

Brogger, A. W., Falk, H. og Schetelig, H. [utg.]. Oseberg-fundet. 1—. Illustr. Kr.a 1917—.

Under utgivelse.

Dahl, S. [utg.]. Haandbog i bibliotekskundskab. Illustr. 2. udg. Kbh. 1916*.

Diderot et d'Alembert. Encyclopédie ou dictionnaire raisonné des sciences des arts et des métiers. 1—35 Illustr. Paris 1751—80.

Norges land og folk. XIII. Bergens by ved A. Helland. 1—2. Kr.a 1916*.

Schetelig, H. Tuneskibet. Illustr. Kr.a 1917*.

The Studio. Arts and crafts. A review of the work executed by students in the leading schools of Great Britain and Ireland. Illustr. London 1916.

FORTEGNELSE OVER KUNSTINDUSTRIMUSEETS OG HAANDVERKS OG KUNSTINDUSTRISKOLENS TIDSSKRIFTER.

(De sidst utkomne nr. findes utlagt i tidsskrifthylden paa læsesalen).

Amtliche Berichte aus den kgl. preussischen Kunstsamm- lungen.	Kunst und Kunsthandwerk.
Architekten (dansk).	Kunst und Künstler.
Archiv für Buchgewerbe.	Mitteilungen des Erzherzog Rainer Museums.
Archiv für Kunstgeschichte.	Museum of fine arts bulletin (Boston).
Arkitekten (finsk).	Museumskunde.
Arkitektur (svensk).	Nordisk boktryckarekonst.
Arkitektur og dekorativ kunst (norsk).	Nordisk tidsskrift för bok- och biblioteksväsen.
Art et décoration.	Nordisk trykkeritidende.
L'art décoratif.	Norsk bokkunst.
L'art flamand et hnllandais.	Norsk tidsskrift for haandverk og industri.
Les arts.	Das Plakat.
Bogvennen.	The print collectors quarterly.
Bokbindermesteren.	La revue de l'art ancienne et moderne.
Le bulletin de l'art.	Skjønvirke.
Bulletin of the Metropolitan Museum of Art (New York).	Stickerei-Zeitung und Spitzen- Revue.
The Burlington magazine for connoisseurs.	The studio.
Die Cicerone.	Svenska slöjdföreningens tid- skrift.
Ex-libris	Svensk ex-libristidskrift
Fataburen.	Teknisk ukeblad.
Fornvännen.	Tidsskrift for industri (dansk).
Fra archiv og museum.	Tidskrift för konstvetenskap.
Die graphischen Künste.	Wieland.
The journal of Indian art.	Zeitschrift des Nordböhmisches Gewerbemuseums.
Konst.	Zeitschrift für bildende Kunst,
Die Kunst.	Zeitschrift für Bücherfreunde.
Kunstchronik.	
Kunstgewerbeblatt.	
Der kunstmarkt.	
Kunst og Kultur.	